

Lähipolulla

Ympäristökasvatus luontokotoutumisen osana 2021-2023

Planin maahanmuuttajatyö

Tulevaisuus

Matkalla-hanke tukee Suomeen muuttaneiden nuorten ja heidän huoltajiensa mahdollisuuksia osallistua monipuolisesti yhteiskunnan toimintaan.

Koulutus, työelämä & vapaa-aika

Osallisuus

Muuttajat! -hanke tukee yli 15-vuotiaiden nuorten tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta ja globaaleista kysymyksistä. Hanke pyrkii rohkaisemaan nuoria vaikuttamiseen.

Demokratiakasvatus

Tasa-arvo

Voimanasia-hanke edistää Suomeen muuttaneiden tyttöjen ja heidän äitiensä osallisuutta ja vahvistaa sukupolvisuhteita.

Sukupolvisuhteet

Luonto

Luontohankkeissa rohkaistaan nuoria ja heidän perheitään liikkumaan luonnossa, hyödyntämään lähiluontoa eri tavoin sekä vahvistetaan luontosuhdetta.

Luontosuhde

Digielämä

DNA-hankkeessa käsitellään kestävään ja vastuulliseen digielämään liittyviä aiheita sekä harjoitellaan ja vahvistetaan nuorten digielämään liittyviä taitoja.

Kestävä & vastuullinen Digielämä

- Toteutettu osana muita hankkeita vuodesta 2013 alkaen, erillisinä hankkeina vuodesta 2017 alkaen
- Vuosittain 1-3 hanketta, n. 500-1000 osallistujaa
- Hankkeissa ollut erilaisia painotuksia: mm. liikunta, luontokulttuuri, ympäristökasvatus

Vuonna 2024 käynnissä:

- Hyvinvointia ja elämyksiä luonnosta – maahanmuuttaneiden perheiden luontopolut (2021-2024, Helsingin kaupunki)
- Lähiluonto tutuksi - Suomeen muuttaneiden nuorten luontosuhteen ja ympäristötietoisuuden vahvistaminen (2024, Partioaitta)

Päättynyt:

- Lähipoluilla – Ympäristökasvatus luontokotoutumisen osana (2021-2023, Keski-Suomen ELY-keskus)

Kohderyhmä ja toiminta

- Pääkohderyhmänä maahan muuttaneet lapset, nuoret ja perheet
 - Valmistavat koululuokat
 - Järjestöt ja yhdistykset
 - Sosiaalitoimen asiakkaat
- Painotus lähiretkissä, toiminnallisuus
- Tutustuminen lähiympäristöön
- Suomen sanojen oppiminen
- Luonnon hyvinvointivaikutukset
- Tietoa mm:
 - Missä ja miten voi liikkua (jokaisenoikeudet)
 - Mitä eläimiä metsässä voi olla
 - Miten voi itse vaikuttaa ympäristön hyvinvointiin

Ympäristökasvatus Planin luontotoiminnassa

Luonto- ja ympäristösuhteen vahvistaminen omaan lähiympäristöön tutustumisen kautta

Omaan elinympäristöön kiinnittyminen ja kokemus paikkaan kuulumisesta

Tavoitteena lisätä osallistujien ympäristötietoutta ja -myönteisyyttä, osallisuutta ja kestäviä elämäntapoja

Lähipoluilla - hankkeen tulokset ja opit

Hankkeet tavoitteet ja toimenpiteet

Päätavoitteena lasten ja nuorten kotoutumisen edistäminen kulttuuriympäristökasvatuksen keinoin

Osatavoitteet

- 1) Kulttuuriympäristökasvatuksen näkökulmien kehittäminen ja sisällyttäminen luontokotoutumisen sisältöihin
 - Olemassa olevan luontokotoutumiskokonaisuuden retkisisältöjen kehittäminen kulttuuriympäristökasvatusta vahvistavaksi
 - Retkien toteuttaminen
- 2) Kotoutumista tukevan kulttuuriympäristökasvatuksen ja luontokotoutumisen parhaiden käytäntöjen levittäminen
 - Koulutuskokonaisuuden suunnittelu ja toteutus
 - Materiaalipaketin suunnittelu ja toteutus

Hankkeen tulokset ja palaute

Retkiä yhteensä: 59

Osallistumisia retkillä yhteensä: 682

Koulutuksia/webinaareja yhteensä: 5

Koulutuksissa osallistumiskertoja yhteensä: 104

Kyselyyn vastaajista:

63% oli sitä mieltä, että oma lähiluonto tuntuu retken jälkeen tutummalta

74% koki tuntevansa jokaisenoikeudet retken jälkeen

72% aikoo jatkossa liikkua enemmän luonnossa

Tavoitteet erityisesti ympäristökasvatuksen osalta kannattaa pitää maltillisina – keskustelua ja pohdintaa vaativat tehtävät haastavia toteuttaa vasta vähän aikaa Suomessa asuneiden ja kieltä heikosti osaavien kanssa, etenkin yhdellä retkikerralla

Ei lajisanaston luetteloja – mieluummin rentoa ympäristön aistimista

Toiminnalliset harjoitteet ovat hyviä, mutta on tärkeää jättää ohjelmaan myös tilaa itsenäiselle, vapaalle havainnoinnille ja ohjelman muutoksille

➔ Tärkeintä tarjota osallistujille positiivisia luontokokemuksia ja herätellä kiinnostusta luonnossa liikkumiseen ja luonnosta huolta pitämiseen!

Kulttuuriympäristökasvatukset teemojen tuominen vahvemmin osaksi Planin luontotoimintaa on rikastuttanut ja monipuolistanut toimintaa ja retkisisältöjä.

Lähipoluilla – ideoita toiminnallisiin
ympäristökasvatusretkiin, opas ja toimintakortit:

[Lähipoluilla – ideoita toiminnallisiin
ympäristökasvatusretkiin – Plan](#)

Aikaisemmin tehty opas luontotoimintaan:

[Luontoliikunta yhdistää – Vinkkejä
luontokotoutumiseen -opas - Plan](#)

Kiitos!

Anu Järvinen, Suunnittelija ja tiimivastaava, Maahanmuuttajatyö
anu.jarvinen@plan.fi